

Закон України Про карантин рослин

Цей Закон визначає правові, організаційні та фінансово-економічні основи карантину рослин, повноваження органів державної влади, їх посадових осіб, права і обов'язки юридичних та фізичних осіб, спрямовані на запобігання занесенню та поширенню відсутніх на території України регульованих шкідливих організмів, і становить частину законодавства України щодо захисту життя та здоров'я рослин.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ **Стаття 1. Визначення термінів**

У цьому Законі нижченаведені терміни вживаються у такому значенні:

аналіз ризиків - процес оцінки біологічних, екологічних та економічних даних з метою визначення необхідності здійснення контролю за регульованими шкідливими організмами та необхідних фітосанітарних заходів;

антагоніст - організм (звичайно патоген), який не завдає значної шкоди рослині і може використовуватися для здійснення біологічного контролю;

арбітражний зразок - частина середньої проби, відібрана від об'єкта регулювання, що за своїми характеристиками є рівноцінною зразку та призначена для проведення повторної фітосанітарної (арбітражної) експертизи (аналізів);

біологічний контроль - це спосіб контролю за регульованими шкідливими організмами з використанням біологічних контрольних організмів чи їх природних ворогів, антагоністів, конкурентів, що самовідтворюються;

біологічний контрольний організм - природний ворог, антагоніст, конкурент або інша мікроскопічна біотична одиниця, що відтворюється сама та використовується для боротьби із регульованими шкідливими організмами;

вантаж - певна кількість об'єктів регулювання (або об'єктів, на які поширюється правовий режим об'єктів регулювання), які транспортуються з однієї країни до іншої або в межах України і на які поширюється єдиний міжнародний фітосанітарний або карантинний сертифікат (вантаж може складатися з однієї або більше партій);

визначення фітосанітарної небезпеки - процес визначення кількості регульованих шкідливих організмів, які можуть бути потенційно занесені на територію України шляхом ввезення об'єктів регулювання;

виїмка - точкова проба, взята за один прийом від однієї партії або певної її частини;

візуальна перевірка - фізична перевірка об'єктів регулювання неозброєним оком за допомогою лупи, бінокюляра або мікроскопа з метою виявлення шкідливих організмів без проведення фітосанітарної експертизи (аналізів);

державна фітосанітарна лабораторія - фітосанітарна лабораторія, яка належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин;

державний нагляд - діяльність центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, що здійснюється періодично, з метою забезпечення дотримання особами фітосанітарних заходів у процесі виробництва, зберігання, транспортування, реалізації, в тому числі експорту, імпорту об'єктів регулювання, встановлених законодавством;

додаткова декларація - заява, що супроводжує міжнародний фітосанітарний сертифікат на вимогу країни-імпортера, в якій зазначається додаткова інформація щодо фітосанітарного стану об'єктів регулювання;

економічний поріг шкодочинності - рівень витрат на здійснення фітосанітарних заходів;

заінтересовані партнери - члени міжнародних організацій, суб'єкти договорів, стороною яких є Україна, що регулюють здійснення фітосанітарних заходів;

занесення - проникнення регульованого шкідливого організму, яке призводить до його укорінення;

зараження - присутність в об'єкті регулювання живого регульованого шкідливого організму, який становить загрозу для рослин;

зnezараження - методи обробки (фізичні, хімічні чи біологічні), у тому числі фумігація, спрямовані на ліквідацію шкідливих організмів;

зона - офіційно визначена країна, територія країни або територія декількох країн;

зона, вільна від регульованого шкідливого організму - зона, в якій науково підтверджена відсутність регульованого шкідливого організму і ця умова офіційно підтримується протягом визначеного періоду;

зона з незначною кількістю регульованих шкідливих організмів - зона, яка визначена центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, у якій регульований шкідливий організм

наявний у кількості, що перевищує економічний поріг шкодочинності, і підлягає нагляду, контролю та/або знищенню;

зразок - частина середньої проби, відібрана від об'єкта регулювання та призначена для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів);

зразок-документ - шкідливі організми або заражені об'єкти регулювання, відібрані в ході інспектування або фітосанітарної експертизи (аналізів), які засвідчують фітосанітарний стан об'єкта регулювання;

інспектування - візуальна перевірка об'єктів регулювання для визначення наявності регульованих шкідливих організмів та/або відповідності фітосанітарним заходам;

карантин - утримання об'єктів регулювання у визначених місцях для проведення їх моніторингу або подальшого інспектування, фітосанітарної експертизи (аналізів) та/або обробки;

карантинна зона - територія, на якій запроваджено карантинний режим у зв'язку з виявленням карантинного організму;

карантинний нагляд - нагляд за імпортованим вантажем після завершення митного оформлення та/або вивезеним з карантинної зони до місця призначення;

карантинний організм - вид шкідливого організму, який у разі занесення або обмеженого поширення на території України може завдати значної шкоди рослинам і рослинним продуктам;

карантин рослин - система заходів, спрямованих на запобігання занесенню та/або поширенню регульованих шкідливих організмів або забезпечення контролю за ними (локалізації);

карантинний режим - особливий правовий режим, що передбачає систему фітосанітарних заходів, які здійснюються у карантинній зоні з метою локалізації та ліквідації карантинних організмів;

карантинний сертифікат - документ, який видається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, та засвідчує фітосанітарний стан об'єктів регулювання, що вивозяться та/або ввозяться у карантинну зону, транспортуються територією України;

лабораторія - підприємство, установа, організація чи їх структурний підрозділ, що має намір здійснювати діяльність з перевірки об'єктів регулювання в лабораторних умовах на предмет наявності або відсутності регульованих шкідливих організмів або їх ідентифікації;

ліквідація - знищення регульованих шкідливих організмів відповідно до вимог фітосанітарних заходів;

локалізація - здійснення фітосанітарних заходів з метою запобігання поширенню регульованого шкідливого організму;

моніторинг - офіційний триваючий процес для перевірки фітосанітарного стану або статусу шкідливих організмів;

нагляд - процес збору та реєстрації даних про наявність або відсутність регульованого шкідливого організму у визначеній зоні за допомогою обстеження, моніторингу або інших процедур;

надзвичайні обставини - обставини, за яких підтверджена або підозрюється присутність карантинного організму в країні походження або транзиту, що може спричинити невідповідну шкоду здоров'ю чутливих до цього організму рослин по всій території України чи в частині України у разі імпорту чутливих до цього організму об'єктів регулювання, які можуть переносити карантинний організм;

належний рівень фітосанітарного захисту - рівень захисту, визначений для здійснення фітосанітарних заходів;

насіння - насіннєвий матеріал, не призначений для споживання та переробки;

нотифікація про невідповідність фітосанітарним заходам - інформування заінтересованих партнерів про серйозні випадки невідповідності фітосанітарним заходам країни-імпортера;

об'єднана проба - сукупність всіх виїмок, взятих від однієї партії або певної її частини;

об'єкт - місце вирощування, виробництва, зберігання та переробки рослин та рослинних продуктів;

об'єкти регулювання - будь-яка рослина, продукт рослинного походження, місце зберігання, упаковка, засоби перевезення, контейнери, ґрунт та будь-які інші організми, об'єкти або матеріали, здатні переносити чи поширювати регульовані шкідливі організми, які визначаються окремо для цілей імпорту, експорту та реекспорту, а також для цілей контролю за переміщенням територією України;

огляд - візуальна перевірка об'єктів регулювання, під час якої здійснюється відбір зразків та/або арбітражних зразків;

особа - юридична та/або фізична особа;

обробка - офіційна процедура щодо знищення, інактивзації або вилучення шкідливих організмів, або їх стерилізації чи знешкодження;

обстеження - офіційний захід, який проводиться у певний обмежений період часу з метою визначення характеристик популяції шкідливого організму або визначення видового складу присутніх у даній зоні шкідливих організмів;

оцінка фітосанітарних ризиків - оцінка вірогідності, біологічних, екологічних та/або економічних наслідків занесення чи поширення регульованих шкідливих організмів;

партія - будь-яка кількість об'єктів регулювання (товару), що характеризується однорідністю складу, походження та є частиною вантажу;

повідомлення про ризик - обмін інформацією про ризик появи, поширення регульованого шкідливого організму;

повторна фітосанітарна (арбітражна) експертиза (аналізи) - фітосанітарна експертиза (аналізи), яка проводиться на вимогу особи, що оскаржує результати попередньої фітосанітарної експертизи (аналізів);

перевірка - будь-які дії з визначення фітосанітарного стану об'єктів регулювання;

пункт карантину рослин - спеціально облаштоване місце, в якому визначається фітосанітарний стан об'єкта регулювання;

регульована зона - зона, де здійснюються фітосанітарні заходи з метою запобігання занесенню та/або поширенню карантинних організмів під час ввезення або вивезення об'єкта регулювання;

регульований некарантинний шкідливий організм - некарантинний шкідливий організм, наявність якого в насінневному та садивному матеріалі справляє економічно неприйнятний вплив на очікуване використання цих рослин і внаслідок чого підлягає регулюванню;

регульований шкідливий організм - карантинний організм або регульований некарантинний шкідливий організм;

ризик - можливість наявності та вірогідний масштаб наслідків несприятливої події протягом визначеного періоду;

рослини - рослини та їх частини, у тому числі насіння частини живих рослин, фрукти, овочі, бульби, бульбоцибулини, цибулини, кореневища, зрізані квіти, гілля з пагонами і листям, зрізані дерева, культури рослинних тканин, крім тих, до яких застосовується метод заморожування або термообробки;

сейф-пакет - одноразовий пакет, призначений для зберігання, захисту і транспортування зразка, арбітражного зразка та зразка-документа;

середня проба - проба, сформована з однієї або декількох об'єднаних проб, з якої одночасно формуються зразок та/або арбітражний зразок;

список А1 - перелік карантинних організмів, відсутніх у державах - членах Європейської та Середземноморської організації захисту рослин (ЄОЗР);

список А2 - перелік карантинних організмів, наявних щонайменше в одній державі - члені ЄОЗР, але не поширених, що офіційно контролюється (локалізується);

статус шкідливого організму (в зоні) - визнання центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, присутності або відсутності на даний час шкідливого організму в зоні, включаючи за необхідності дані про його географічне поширення, на підставі експертної думки, що базується на поточних та минулих повідомленнях про шкідливий організм та іншій інформації;

управління ризиками - процес визначення заходів, які здійснюються з метою зменшення рівня ризику;

фітосанітарна експертиза (аналізи) - перевірка об'єктів регулювання в лабораторних умовах на предмет наявності та ідентифікації або відсутності шкідливих організмів;

фітосанітарна лабораторія - лабораторія будь-якої форми власності, уповноважена на проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин;

фітосанітарний сертифікат - сертифікат, що засвідчує фітосанітарний стан об'єктів регулювання;

фітосанітарний стан - наявність або відсутність регульованих шкідливих організмів в об'єктах регулювання;

фітосанітарні заходи - законодавство або фітосанітарна процедура, спрямовані на попередження появи та запобігання поширенню карантинних організмів або на обмеження економічно несприятливого впливу регульованих некарантинних організмів;

фітосанітарні правила - встановлені нормативно-правовими актами правила із запобігання занесенню та/або поширенню карантинних організмів та обмеження

економічного впливу регульованих некарантинних шкідливих організмів, включаючи процедури фітосанітарної сертифікації;

фітосанітарна процедура - спосіб застосування фітосанітарних заходів, включаючи інспектування, огляд, фітосанітарну експертизу (аналізи), нагляд або здійснення контролю за знезараженням об'єктів регулювання;

фумігація - знезараження, яке проводиться шляхом обробки хімічною речовиною в газоподібному стані, що повністю або переважно впливає на вантаж;

шкідливий організм - будь-який вид, штам або біотип рослин, тварин, патогенний агент, шкідливий для рослин чи продуктів рослинного походження, у тому числі комахи, кліщі, грибки, бактерії, віруси, нематоди та бур'яни.

Термін "реальний конфлікт інтересів" вживається у значенні, наведеному в Законі України "Про запобігання корупції".

Стаття 2. Законодавство про карантин рослин

Законодавство про карантин рослин базується на Конституції України і складається з цього Закону, Міжнародної конвенції про захист рослин та інших нормативно-правових актів, що прийняті відповідно до них.

Розділ II. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ КАРАНТИНУ РОСЛИН

Стаття 3. Органи, що здійснюють державне управління у сфері карантину рослин

Державне управління у сфері карантину рослин здійснюється Кабінетом Міністрів України, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері карантину рослин, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин.

Стаття 4. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері карантину рослин

До повноважень Кабінету Міністрів України у сфері карантину рослин належать:

забезпечення здійснення державної політики у сфері карантину рослин;

розроблення і здійснення відповідних загальнодержавних програм;

спрямування та координація діяльності центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин;

укладення міжнародних договорів від імені Уряду України, включаючи договори про визнання еквівалентності певних фітосанітарних заходів;

запровадження та скасування карантинного режиму в порядку, встановленому цим Законом;

встановлення для центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, переліку платних послуг та їх розміру;

затвердження переліку об'єктів регулювання, порядку видачі карантинного сертифіката, фітосанітарного сертифіката, фітосанітарного сертифіката на реекспорт та строку їх дії;

здійснення інших повноважень у сфері карантину рослин відповідно до Конституції та законів України.

Стаття 5. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері карантину рослин

До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері карантину рослин, належать:

визначення пріоритетних напрямів, стратегії та механізмів розвитку у сфері карантину рослин;

здійснення нормативно-правового забезпечення у сфері карантину рослин;

визначення відповідно до закону порядку ввезення, вивезення та використання рослин і рослинних продуктів, у тому числі за погодженням із карантинними службами інших держав відповідно до міжнародних договорів України;

затвердження переліку регульованих шкідливих організмів;

внесення подання до Кабінету Міністрів України про запровадження або скасування карантинного режиму;

здійснення інших повноважень, визначених законами України.

Стаття 6. Завдання центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин

Завданнями центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, є:

охорона території України від занесення регульованих шкідливих організмів;

виявлення, локалізація і ліквідація регульованих шкідливих організмів;

запобігання проникненню регульованих шкідливих організмів у зони, вільні від таких регульованих шкідливих організмів на території України;

здійснення державного контролю за дотриманням карантинного режиму і проведенням заходів з карантину рослин при вирощуванні, заготівлі, вивезенні, ввезенні, транспортуванні, зберіганні, переробці, реалізації та використанні об'єктів регулювання;

реєстрація осіб, які здійснюють господарську діяльність, пов'язану з виробництвом та обігом об'єктів регулювання.

{Частина другу статті 6 виключено на підставі Закону № 5462-VI від 16.10.2012}

{Частина третю статті 6 виключено на підставі Закону № 5462-VI від 16.10.2012}

Стаття 7. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин

До повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, належать:

{Абзац другий частини першої статті 7 виключено на підставі Закону № 5462-VI від 16.10.2012}

вивчення видового складу, біології та екології регульованих шкідливих організмів, розробка прогнозу їх поширення з метою запобігання занесенню та/або поширенню;

розробка проектів нормативно-правових актів у сфері карантину рослин;

ведення баз даних та інформування громадськості та заінтересованих партнерів про виявлення, наявності, поширення, локалізацію та за необхідності ліквідацію регульованих шкідливих організмів;

перевірка наявності документального підтвердження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони прав на сорти рослин, про ввезення дослідних зразків сортів для цілей експертизи заявки;

перевірка наявності підтвердження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного нагляду (контролю) у сфері насінництва та розсадництва, про ввезення зразків насіння і садивного матеріалу для селекційних, дослідних робіт і експонування;

проведення інспектування та фітосанітарної експертизи (аналізів) об'єктів регулювання у випадках, встановлених цим Законом;

здійснення державного контролю за виконанням фітосанітарних заходів;

{Абзац частини першої статті 7 виключено на підставі Закону № 867-VIII від 08.12.2015}

здійснення координації моніторингу, виявлення та ідентифікації регульованих шкідливих організмів в Україні;

підготовка переліку регульованих шкідливих організмів;

підготовка переліку об'єктів регулювання;

здійснення контролю за використанням біологічних контрольних організмів;

підготовка подання до Кабінету Міністрів України про запровадження або скасування карантинного режиму;

проведення науково-дослідних робіт у сфері карантину рослин;

контроль за проведенням фумігації особами об'єктів регулювання, які переміщуються через державний кордон України та/або кордони карантинних зон;

{Абзац частини першої статті 7 виключено на підставі Закону № 5462-VI від 16.10.2012}

представництво України у міжнародних організаціях відповідно до встановленого законом порядку;

проведення спеціальних досліджень спільно з національними організаціями з карантину та захисту рослин інших країн щодо оцінки відповідності (невідповідності) об'єктів регулювання фітосанітарним правилам;

надання повідомлень заінтересованим партнерам про фітосанітарні заборони чи обмеження, а також інформування в порядку інформаційної взаємодії центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, про наявність діючих заборон для імпорту в Україну об'єктів регулювання із зазначенням конкретних країн-експортерів або зон країн походження, з яких заборонено імпорт об'єктів регулювання та/або щодо яких заборонено імпорт об'єктів регулювання, які надходять з цих територій, а також розміщення на офіційному веб-сайті інформації про заборону імпорту об'єктів регулювання в розрізі країн, зон походження, строків та підстав протягом трьох днів з дня

прийняття рішення про таку заборону;

встановлення спеціально визначеного відсотка вантажів, які підлягають вибірковому фітосанітарному прикордонному контролю на основі проведення аналізу ризиків відповідно до вимог статті 17 цього Закону;

забезпечення ведення реєстрів, передбачених цим Законом;

надання відповідей на запити стосовно фітосанітарних заходів;

публікація у вільному доступі на своїй офіційній інтернет-сторінці інформації про розроблені та/або переглянуті фітосанітарні заходи та фітосанітарні заходи країн призначення, результатів аналізу ризику, рішень про запровадження або скасування карантинного режиму, у тому числі переліку територій, на яких запроваджено карантинний режим, а також переліку регульованих шкідливих організмів, переліків шкідливих організмів A1 та A2 Європейської та Середземноморської організації захисту рослин, протягом одного робочого дня з дня отримання такої інформації, якщо інше не передбачено цим Законом;

звернення до Національного органу України з акредитації з письмовим вмотивованим клопотанням щодо розгляду питання про тимчасове зупинення дії або скасування атестата про акредитацію фітосанітарної лабораторії та притягнення її посадових осіб до відповідальності за порушення вимог законодавства про карантин рослин;

розміщення на офіційному веб-сайті переліків фітосанітарних лабораторій та арбітражних фітосанітарних лабораторій;

уповноваження та позбавлення уповноваження лабораторій на проведення фітосанітарної експертизи (аналізів), проведення огляду в частині відбору зразків;

включення та виключення з Реєстру уповноважених фітосанітарних лабораторій;

контроль за проведенням огляду в частині відбору зразків та вибірковий контроль за проведенням фітосанітарної експертизи (аналізів);

уповноваження та позбавлення уповноваження державних фітосанітарних лабораторій на проведення повторної фітосанітарної (арбітражної) експертизи (аналізів);

обов'язкове повідомлення про нотифікацію осіб, які експортували вантаж з об'єктами регулювання, та фітосанітарну лабораторію, що видала висновок фітосанітарної експертизи (аналізів), на підставі якого було видано фітосанітарний сертифікат (фітосанітарний сертифікат на реекспорт), щодо

якого було отримано нотифікацію;

здійснення інших повноважень, передбачених цим Законом.

{Частина другу статті 7 виключено на підставі Закону № 222-VIII від 02.03.2015}

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, для виконання своїх повноважень взаємодіє із центральними органами виконавчої влади, Радою міністрів Автономної Республіки Крим та місцевими державними адміністраціями.

Статтю 8 виключено

Стаття 9. Посадові особи, які здійснюють державний контроль з карантину рослин

Організація та здійснення державного контролю покладаються на Головного державного фітосанітарного інспектора України, головних державних фітосанітарних інспекторів в Автономній Республіці Крим, областях, їх заступників і державних фітосанітарних інспекторів.

На посадових осіб, яким надано повноваження державних фітосанітарних інспекторів, поширюється дія Закону України "Про державну службу".

Державні фітосанітарні інспектори забезпечуються форменим одягом за рахунок коштів Державного бюджету України.

Зразки форменого одягу, знаки розрізнення та строки їх носіння, порядок забезпечення встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 10. Права та обов'язки посадових осіб, які здійснюють державний контроль та нагляд

{Частина першу статті 10 виключено на підставі Закону № 5462-VI від 16.10.2012}

Державні фітосанітарні інспектори у межах своїх повноважень мають право:

проводити фітосанітарні процедури до об'єктів регулювання;

перевіряти наявність документального підтвердження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони прав на сорти рослин, про ввезення дослідних зразків сортів для цілей експертизи заявки;

перевіряти наявність підтвердження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного нагляду (контролю) у сфері насінництва та розсадництва, про ввезення зразків насіння і садивного матеріалу для селекційних, дослідних робіт і експонування;

затримувати згідно із законом об'єкти регулювання для інспектування та фітосанітарної експертизи (аналізів), якщо вони переміщуються без відповідних фітосанітарних документів або у разі візуального виявлення у вантажі регульованого шкідливого організму;

здійснювати державний контроль та нагляд, інспектування та моніторинг відповідної території, об'єктів регулювання;

отримувати інформацію, необхідну для здійснення повноважень відповідно до Закону;

проводити відбір зразків з партії рослин і рослинних продуктів для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) відповідно до цього Закону;

видавати в межах своїх повноважень розпорядження, що підлягають обов'язковому виконанню, на здійснення фітосанітарних заходів;

надавати висновки органам страхування щодо завданих збитків внаслідок ліквідації карантинних організмів;

накладати у порядку, встановленому законом, адміністративні стягнення на осіб, винних у порушенні законодавства про карантин рослин;

безперешкодного доступу до потужностей (об'єктів) виробництва та обігу об'єктів регулювання, включених до переліку об'єктів регулювання для цілей контролю за переміщенням територією України, в порядку, встановленому Законом України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності";

здійснювати контроль за проведенням огляду в частині відбору зразків фахівцями фітосанітарної лабораторії та вибіркового контролю за проведенням фітосанітарної експертизи (аналізів);

здійснювати інші повноваження, передбачені цим Законом.

Головний державний фітосанітарний інспектор України, головні державні фітосанітарні інспектори в Автономній Республіці Крим, областях, їх заступники і державні фітосанітарні інспектори зобов'язані:

у разі виявлення карантинних організмів протягом доби внести відповідні подання про запровадження карантинного режиму;

діяти на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені законом, і додержуватися вимог нормативно-правових актів у сфері карантину рослин;

забезпечувати конфіденційність будь-якої інформації, яка становить комерційну таємницю, за винятком випадків, передбачених законом;

надавати документи, які засвідчують їх повноваження;

надавати власникам об'єктів регулювання, які підлягають державному контролю, акти про результати нагляду, інспектування та моніторингу;

здійснювати інші повноваження, передбачені цим Законом.

За порушення вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів державні фітосанітарні інспектори несуть передбачену законом відповідальність.

Стаття 11. Гарантії діяльності посадових осіб, які здійснюють державний контроль та нагляд

Головний державний фітосанітарний інспектор України, головні державні фітосанітарні інспектори в Автономній Республіці Крим, областях, їх заступники і державні фітосанітарні інспектори у своїй діяльності незалежні і керуються Конституцією України, цим Законом, іншими нормативно-правовими актами.

Рішення державного фітосанітарного інспектора щодо заборони вирощування, вивезення, ввезення, транспортування (у тому числі експорту, імпорту, транзиту), зберігання, реалізації чи використання об'єктів регулювання, прийняті в межах його повноважень, є обов'язковими для виконання.

Образа посадової особи, що здійснює державний контроль з карантину рослин, а також опір, погрози, насильство та інші дії, що перешкоджають виконанню покладених на неї обов'язків та повноважень, тягнуть за собою відповідальність згідно із законом.

Стаття 12. Права та обов'язки осіб у сфері карантину рослин

Особи, які здійснюють господарську діяльність, пов'язану з виробництвом, переробкою, зберіганням, транспортуванням і торгівлею рослинами та рослинними продуктами, мають право одержувати від центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, інформацію про фітосанітарний стан на відповідній території.

Особам, яким завдано шкоду внаслідок запровадження карантинного режиму або у зв'язку з проведенням робіт щодо ліквідації карантинних організмів, збитки відшкодовуються відповідно до закону.

Особи, майно яких використовувалося з метою запобігання поширенню і ліквідації карантинних організмів, мають право на відшкодування завданих їм збитків відповідно до закону та у порядку і розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

Особи, які здійснюють господарську діяльність, пов'язану з виробництвом, переробкою, зберіганням, транспортуванням, торгівлею рослинами і рослинними продуктами, зобов'язані:

виконувати фітосанітарні правила та здійснювати фітосанітарні заходи;

виконувати законні розпорядження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, щодо проведення відповідних карантинних заходів;

подавати визначену законом інформацію для реєстрації до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, якщо це вимагається згідно із статтею 27 цього Закону;

подавати на вимогу спеціалістів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, відомості про об'єкти регулювання;

здійснювати систематичний моніторинг земельних угідь, які належать їм на правах власності або користування, а також потужностей (об'єктів), на яких здійснюється виробництво та/або обіг рослин, продуктів рослинного походження з метою виявлення регульованих шкідливих організмів;

надавати державним фітосанітарним інспекторам у визначених законом випадках безперешкодно доступ до об'єктів регулювання на будь-якій стадії виробництва, переробки чи обігу для проведення інспектування, перевірки документації та відбору зразків від об'єктів регулювання для визнання їх фітосанітарного стану в порядку, передбаченому цим Законом;

сприяти проведенню карантинних заходів у карантинних та прилеглих до них зонах у разі виявлення карантинних організмів;

зберігати усі фітосанітарні сертифікати, карантинні сертифікати протягом одного року починаючи з дати видачі.

Фітосанітарні заходи є обов'язковими для виконання органами державної влади та особами.

Особи та органи державної влади зобов'язані сприяти державним фітосанітарним інспекторам у виконанні ними своїх повноважень.

Розділ II-1. ФІТОСАНІТАРНА ЕКСПЕРТИЗА (АНАЛІЗИ) Стаття 13. Відбір зразків та фітосанітарна експертиза (аналізи)

Виїмки та формування зразків об'єктів регулювання (у тому числі арбітражних) для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) здійснюються державними фітосанітарними інспекторами або фахівцями фітосанітарної лабораторії приватної форми власності за вибором власника вантажу або уповноваженої ним особи. Проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) фітосанітарною лабораторією приватної форми власності здійснюється виключно для цілей експорту.

У разі якщо фітосанітарна експертиза (аналізи) проводиться фітосанітарною лабораторією приватної форми власності, власник вантажу або уповноважена ним особа зобов'язаний не пізніше ніж за 24 години до початку відбору зразків повідомити засобами електронного зв'язку відповідний територіальний орган центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, про транспортний засіб, вантаж і заплановані дату та час початку відбору зразків фахівцями такої фітосанітарної лабораторії. Таке повідомлення вважається отриманим з моменту його направлення. У такому разі державний фітосанітарний інспектор та фахівець фітосанітарної лабораторії приватної форми власності здійснюють спільний огляд вантажу. При спільному огляді вантажу державний фітосанітарний інспектор проводить інспектування та контроль за відбором зразків фахівцем фітосанітарної лабораторії приватної форми власності.

У разі здійснення фітосанітарної експертизи (аналізів) фітосанітарною лабораторією приватної форми власності відбір зразків здійснює фахівець такої лабораторії, а в разі здійснення фітосанітарної експертизи (аналізів) державною фітосанітарною лабораторією відбір зразків здійснює державний фітосанітарний інспектор.

Відібрані зразки запаковуються у сейф-пакети, про що складається акт, який підписується державним фітосанітарним інспектором (якщо фітосанітарна експертиза (аналізи) буде здійснюватися у державній фітосанітарній лабораторії) або фахівцем фітосанітарної лабораторії приватної форми власності, який здійснював відбір зразків. Фахівець фітосанітарної лабораторії приватної форми власності, який проводив відбір зразків, направляє зразки до фітосанітарної

лабораторії приватної форми власності, яка буде проводити фітосанітарну експертизу (аналізи). Державний фітосанітарний інспектор направляє зразки до державної фітосанітарної лабораторії, яка буде проводити фітосанітарну експертизу (аналізи). Форма акта та вимоги до сейф-пакетів встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Відсутність державного фітосанітарного інспектора під час відбору зразків фахівцями фітосанітарної лабораторії приватної форми власності не є підставою для відмови у проведенні фітосанітарної експертизи (аналізів), а також видачі фітосанітарного сертифіката.

Систематичне (п'ять і більше разів протягом року) порушення методів відбору зразків є підставою для звернення центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, до Національного органу України з акредитації з письмовим вмотивованим клопотанням щодо розгляду питання про тимчасове зупинення дії або скасування атестата про акредитацію фітосанітарної лабораторії.

Фітосанітарна експертиза (аналізи) об'єктів регулювання проводиться відповідно до міжнародних стандартів, інструкцій та рекомендацій з метою виявлення та/або ідентифікації шкідливих організмів фітосанітарною лабораторією за вибором власника вантажу або уповноваженої ним особи. Фітосанітарна експертиза (аналізи) у випадках, прямо передбачених міжнародними договорами та/або зовнішньоекономічними договорами (контрактами), здійснюється державними фітосанітарними лабораторіями.

Фітосанітарна експертиза (аналізи) об'єктів регулювання включає:

здійснення аналізу фітосанітарного стану об'єктів регулювання з метою виявлення шкідливих організмів;

визначення видів шкідливих організмів, їхнього стану, стадії розвитку та кількості;

формування зразка-документа (за наявності).

Фітосанітарна лабораторія проводить фітосанітарну експертизу (аналізи) об'єктів регулювання для цілей експорту з метою виявлення та визначення видів шкідливих організмів з урахуванням фітосанітарних вимог країни-імпортера. Фітосанітарна лабораторія приватної форми власності для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) для цілей експорту повинна мати уповноваження та акредитацію ISO/IEC 17025, ДСТУ ISO 17025 або інших стандартів, якими їх замінено, у галузі застосування методів діагностики шкідливих організмів за тими видами аналізів (експертиз), які вимагаються

країною-імпортером для визначення фітосанітарного стану відповідної партії вантажу.

За результатами проведеної фітосанітарної експертизи (аналізів) фітосанітарна лабораторія надає висновок фітосанітарної експертизи (аналізів), який встановлює фітосанітарний стан всієї партії вантажу.

У разі надходження до фітосанітарної лабораторії зразка з порушенням цілісності сейф-пакета фітосанітарна лабораторія надає висновок фітосанітарної експертизи (аналізів) щодо фітосанітарного стану виключно цього зразка.

Строк дії висновку фітосанітарної експертизи (аналізів) становить 14 днів.

Порядок проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) затверджується Кабінетом Міністрів України.

Державний фітосанітарний інспектор на підставі висновку фітосанітарної експертизи (аналізів) встановлює карантинне значення виявлених шкідливих організмів, на основі якого приймає рішення про застосування фітосанітарних заходів та видачу або відмову у видачі сертифікатів, передбачених цим Законом.

Стаття 13-1. Уповноваження на проведення огляду та фітосанітарної експертизи (аналізів)

Лабораторія уповноважується на проведення огляду в частині відбору зразків та фітосанітарної експертизи (аналізів), якщо вона:

акредитована відповідно до стандартів ISO/IEC 17025, ДСТУ ISO 17025 або інших стандартів, якими їх замінено, на проведення робіт з визначення фітосанітарного стану рослин і продукції рослинного походження у галузі застосування методів діагностики шкідливих організмів за одним або кількома видами аналізів (експертиз): ентомологія, мікологія, бактеріологія, фітогельмінтологія, вірусологія, гербологія;

не порушувала протягом останніх шести місяців вимог нормативно-правових актів та стандартів ISO/IEC 17025, ДСТУ ISO 17025 або інших стандартів, якими їх замінено, на відповідність яким вона акредитована.

Для отримання уповноваження на проведення огляду в частині відбору зразків та фітосанітарної експертизи (аналізів) лабораторія подає центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, заяву у довільній формі. До заяви додаються такі документи:

копія атестата про акредитацію;

інформація про наявну матеріально-технічну базу для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) та копії документів, що засвідчують право власності або користування лабораторним обладнанням;

інформація про відсутність порушень вимог нормативно-правових актів та стандартів ISO/IEC 17025, ДСТУ ISO 17025 або інших стандартів, якими їх замінено, на відповідність яким вона акредитована, протягом останніх шести місяців;

заява у довільній формі про відсутність реального конфлікту інтересів, що впливає на об'єктивність або неупередженість при проведенні огляду в частині відбору зразків та фітосанітарної експертизи (аналізів).

Лабораторія уповноважується на проведення огляду в частині відбору зразків та фітосанітарної експертизи (аналізів) на підставі рішення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, про уповноваження. Рішення про уповноваження або відмову в уповноваженні приймається протягом десяти робочих днів з дня подачі заяви.

Виключними підставами для відмови в уповноваженні є невідповідність лабораторії вимогам, встановленим цією статтею.

Фітосанітарна лабораторія позбавляється уповноваження на підставі рішення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, у разі:

ліквідації;

тимчасового зупинення дії або скасування атестата про акредитацію;

повторного протягом 12 місяців порушення нею законодавства про карантин рослин в частині проведення фітосанітарної експертизи (аналізів), що мало наслідком отримання двох та більше нотифікацій про невідповідність фітосанітарним заходам відповідно до Міжнародного стандарту з фітосанітарних заходів № 13. До такого порушення належить виявлення регульованих шкідливих організмів у вантажі, щодо якого надано висновок фітосанітарної експертизи (аналізів) про відсутність таких організмів;

виявлення недостовірних відомостей у документах, поданих із заявою на уповноваження;

приватизації державної фітосанітарної лабораторії.

Фітосанітарна лабораторія зобов'язана:

дотримуватися вимог нормативно-правових актів та стандартів ISO/IEC 17025, ДСТУ ISO 17025 або інших стандартів, якими їх замінено, на відповідність яких вона акредитована;

надавати державним фітосанітарним інспекторам на їх запит інформацію, необхідну для з'ясування обставин, що призвели до отримання нотифікації про невідповідність фітосанітарним заходам.

Стаття 13-2. Повторна фітосанітарна (арбітражна) експертиза (аналізи)

Повторна фітосанітарна (арбітражна) експертиза (аналізи) проводиться державною фітосанітарною лабораторією, уповноваженою на проведення такої експертизи (аналізів) (далі - арбітражна фітосанітарна лабораторія).

Державна фітосанітарна лабораторія уповноважується на проведення повторної фітосанітарної (арбітражної) експертизи (аналізів) на підставі рішення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, якщо вона:

відповідає вимогам до фітосанітарних лабораторій;

має досвід проведення робіт з визначення фітосанітарного стану рослин і продукції рослинного походження не менше ніж два роки.

Арбітражна фітосанітарна лабораторія позбавляється уповноваження на проведення повторної фітосанітарної (арбітражної) експертизи (аналізів) на підставі рішення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, у разі позбавлення уповноваження на проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) або її приватизації.

Повторна фітосанітарна (арбітражна) експертиза (аналізи) проводиться на вимогу особи, яка оскаржує результати фітосанітарної експертизи (аналізів). Результати фітосанітарної експертизи (аналізів) можуть оскаржуватися лише особою, яка є власником вантажу, або уповноваженою нею особою протягом строку дії висновку фітосанітарної експертизи (аналізів).

Об'єктами повторної фітосанітарної (арбітражної) експертизи (аналізів) є арбітражний зразок або зразок-документ. Зразок-документ, сформований під час проведення фітосанітарної експертизи (аналізів), є об'єктом фітосанітарної (арбітражної) експертизи (аналізів) у разі відсутності арбітражного зразка.

Арбітражний зразок за кількістю, якістю та часом відбору має бути рівноцінним зразку. Арбітражний зразок передається на зберігання особі, яка є власником вантажу, або її уповноваженому представнику. Арбітражний зразок зберігається

протягом строку дії висновку фітосанітарної експертизи (аналізів).

Зразки для повторної фітосанітарної (арбітражної) експертизи (аналізів) запаковуються у сейф-пакети, про що складається акт за формою, встановленою Кабінетом Міністрів України. Акт підписується державним фітосанітарним інспектором або фахівцем фітосанітарної лабораторії, який здійснював відбір зразків.

Зразок-документ, відібраний під час проведення фітосанітарної експертизи (аналізів), запаковується у сейф-пакет, про що складається відповідний акт з описом вкладення у довільній формі, що підписується представником лабораторії, яка проводила фітосанітарну експертизу (аналізи).

Якщо результати повторної фітосанітарної (арбітражної) експертизи (аналізів) відрізняються від результатів фітосанітарної експертизи (аналізів), застосовуються результати повторної фітосанітарної (арбітражної) експертизи (аналізів).

Порядок проведення повторної фітосанітарної (арбітражної) експертизи (аналізів) затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 13-3. Реєстр уповноважених фітосанітарних лабораторій

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, забезпечує ведення в електронній формі та є держателем Реєстру уповноважених фітосанітарних лабораторій.

Підставою для включення до Реєстру уповноважених фітосанітарних лабораторій є рішення про уповноваження.

Підставою для виключення з Реєстру уповноважених фітосанітарних лабораторій є рішення про позбавлення уповноваження.

До Реєстру уповноважених фітосанітарних лабораторій включаються відомості про:

назву та адресу фітосанітарної лабораторії із зазначенням строку дії її атестата про акредитацію;

номер та дату видачі висновку фітосанітарної експертизи (аналізів).

Відомості, що містяться у Реєстрі уповноважених фітосанітарних лабораторій, є відкритими і загальнодоступними.

За оновлення інформації в Реєстрі уповноважених фітосанітарних лабораторій фітосанітарні лабораторії (крім державних фітосанітарних лабораторій) вносять плату за кожен включений до цього Реєстру висновок фітосанітарної експертизи (аналізів) у розмірі 0,2 прожиткового мінімуму для працездатних осіб, яка зараховується до спеціального фонду державного бюджету.

Порядок ведення Реєстру уповноважених фітосанітарних лабораторій встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 13-4. Реєстр виданих фітосанітарних сертифікатів

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, забезпечує ведення в електронній формі та є держателем Реєстру виданих фітосанітарних сертифікатів.

У Реєстрі виданих фітосанітарних сертифікатів відкритою і загальнодоступною є інформація про:

назву об'єкта регулювання та його обсяг;

номер та дату видачі висновку фітосанітарної експертизи (аналізів);

номер та дату видачі фітосанітарних сертифікатів.

Порядок ведення Реєстру виданих фітосанітарних сертифікатів встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Розділ III. РОЗРОБКА ТА ЗАСТОСУВАННЯ ФІТОСАНІТАРНИХ ЗАХОДІВ

Стаття 14. Цілі фітосанітарних заходів

Органи, що здійснюють державне управління у сфері карантину рослин, вживають необхідні фітосанітарні заходи з метою досягнення таких цілей:

захист життя та здоров'я рослин на території України від ризиків внаслідок занесення та/або поширення регульованих шкідливих організмів в Україні або зменшення цих ризиків;

запобігання або обмеження будь-якої шкоди внаслідок занесення та/або поширення регульованих шкідливих організмів.

Стаття 15. Належний рівень фітосанітарного захисту

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері карантину рослин, визначає належний рівень фітосанітарного захисту.

Належний рівень фітосанітарного захисту визначається на підставі:

- підтвердженої наявності регульованих шкідливих організмів в Україні;
- прогнозованої оцінки економічних витрат для сільськогосподарського та/або лісового виробництва, пов'язаних з занесенням або подальшим поширенням регульованих шкідливих організмів в Україні;
- визначення рівня ризику, прийнятного для сусідніх країн та заінтересованих партнерів;
- міжнародних стандартів, інструкцій та рекомендацій;
- мінімізації негативного впливу фітосанітарних заходів на міжнародну та внутрішню торгівлю.

Стаття 16. Розробка, перегляд, внесення змін та прийняття фітосанітарних заходів

Фітосанітарні заходи розробляються та/або переглядаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, і приймаються відповідними органами державної влади згідно з їх повноваженнями.

Розробка та перегляд фітосанітарних заходів проводиться на підставі:

- наукових принципів, відповідних процесів та методів виробництва;
- відповідності методам інспектування, відбору зразків та проведення фітосанітарної експертизи (аналізів);
- рівня поширеності регульованих шкідливих організмів, наявності зон, у яких відсутні регульовані шкідливі організми, або зон з незначною їх кількістю;
- екологічних умов та умов навколишнього природного середовища;
- методів обробки;
- міжнародних стандартів у сфері карантину та захисту рослин;
- результатів аналізу ризику, проведеного за методикою, розробленою міжнародними організаціями;
- інформації, отриманої від міжнародних організацій, що використовується заінтересованими партнерами.

Під час розроблення та здійснення фітосанітарних заходів щодо імпортованих об'єктів регулювання необхідно враховувати статус регульованих шкідливих організмів в Україні порівнюючи із статусом регульованих шкідливих організмів у країні походження.

Забороняється дискримінація заінтересованих партнерів, що імпортують до України об'єкти регулювання з країн, у яких статус регульованого шкідливого організму такий, як в Україні.

Фітосанітарні заходи, які здійснюються в іншій країні, вважаються еквівалентними тим, що застосовуються в Україні, якщо така країна на основі науково обґрунтованої інформації доведе, що ці заходи відповідають рівню захисту рослин або перевищують його порівняно з тими, що здійснюються в Україні.

Фітосанітарні заходи, включаючи фітосанітарні правила, підлягають перегляду та оновленню в міру надходження нової науково обґрунтованої інформації або важливих (істотних) коментарів від заінтересованих партнерів.

Фітосанітарні заходи переглядаються не пізніше ніж протягом шести місяців після їх прийняття або останнього перегляду.

Усі фітосанітарні заходи, прийняті за надзвичайних обставин, переглядаються та оновлюються не пізніше 6 місяців від дати їх прийняття або останнього перегляду, з метою забезпечення того, щоб такі заходи досягали, але не перевищували належний рівень фітосанітарного захисту.

Проведення інспектування, огляду, фітосанітарної експертизи (аналізів), повторної (арбітражної) фітосанітарної експертизи (аналізів), нагляду, обстеження, моніторингу, знезараження об'єктів регулювання, оформлення сертифікатів, передбачених цим Законом, контроль за проведенням огляду в частині відбору зразків та вибірковий контроль за проведенням фітосанітарної експертизи (аналізів) здійснюються у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 17. Проведення аналізу ризику та управління ризиком

Результати аналізу ризику об'єктів регулювання оформляються письмово і повинні містити таку інформацію:

мета проведення аналізу;

факти виявлення регульованих шкідливих організмів та шляхи їх проникнення (носії, тип передачі), укорінення та поширення;

джерела інформації;

висновки щодо оцінки фітосанітарного ризику, включаючи вірогідність заподіяння шкоди рослинам та наслідки, що можуть бути цим викликані;

варіанти управління ризиком та причини, за якими відхиляються альтернативні варіанти.

Результати аналізу ризику розміщуються на офіційній інтернет-сторінці центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, протягом трьох робочих днів із дня затвердження висновків.

Проведення аналізу ризику здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин.

Управління ризиком полягає у зменшенні ризику для життя та здоров'я рослин відповідно до належного рівня фітосанітарного захисту, який встановлений в Україні.

При розгляді альтернативних варіантів зменшення ризику занесення карантинних організмів визначені фітосанітарні заходи не повинні обмежувати торгівлю більше, ніж необхідно для досягнення належного рівня фітосанітарного захисту, враховуючи технічну та економічну доцільність запропонованих альтернативних заходів.

Стаття 18. Визначення ефективності іноземної національної організації захисту рослин

Визначення ефективності іноземної національної організації захисту рослин ґрунтується на об'єктивних критеріях, встановлених Секретаріатом Міжнародної конвенції з захисту рослин.

При визначенні ефективності іноземної національної організації захисту рослин також враховується періодичність визнання недійсними фітосанітарних сертифікатів, які засвідчують відсутність регульованих шкідливих організмів у вантажі з об'єктами регулювання, що імпортується і які були видані уповноваженою посадовою особою іноземної національної організації захисту рослин на вантаж з об'єктами регулювання, що імпортується, але були визнані недійсними в результаті фітосанітарної експертизи (аналізів) зразків цього вантажу.

Усі розглянуті фактори та відповідні висновки, зроблені під час оцінки ефективності іноземної національної організації захисту рослин, документуються та надаються іноземній національній організації захисту рослин за її запитом. У

разі якщо іноземна країна звертається із запитом про проведення консультацій та надання коментарів щодо оцінки її ефективності, розпочинаються консультації, а результати та пояснення аналізуються на предмет наявності підстав перегляду оцінки ефективності іноземної національної організації захисту рослин.

Стаття 19. Повідомлення про здійснення фітосанітарних заходів

Для повідомлення про здійснення фітосанітарних заходів центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин:

у триденний строк після завершення розроблення фітосанітарних заходів розміщує відповідне повідомлення у періодичних виданнях, а також на офіційній інтернет-сторінці центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин;

інформує про фітосанітарні заходи Центр обробки запитів країн - членів Світової організації торгівлі і Світової організації торгівлі (далі - Центр обробки запитів), який доводить їх до країн - членів цієї організації з метою зменшення впливу на експортні можливості заінтересованих партнерів.

Повідомлення публікується не пізніше ніж за 60 днів до здійснення фітосанітарного заходу. Повідомлення складається за формою та вимогами відповідних міжнародних організацій або міжнародних договорів. У повідомленні зазначаються об'єкти регулювання, яких стосується та/або на які вплине фітосанітарний захід, з коротким змістом та обґрунтуванням щодо здійсненого заходу.

На письмовий запит осіб чи заінтересованих партнерів центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, надає інформацію щодо фітосанітарних заходів із зазначенням у разі потреби положень, що істотно відрізняються від міжнародних стандартів.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, розглядає письмові коментарі щодо надзвичайного фітосанітарного заходу, отримані від заінтересованих партнерів та осіб, і за їх письмовим запитом обговорює такі коментарі і враховує їх та результати обговорень при розгляді питання про внесення змін до надзвичайного фітосанітарного заходу.

У разі виникнення надзвичайних обставин та, як наслідок, здійснення фітосанітарного заходу повідомлення публікується в офіційних друкованих виданнях органів державної влади і на офіційній інтернет-сторінці центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину

рослин.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, визначає вплив надзвичайного фітосанітарного заходу на експортні можливості заінтересованих партнерів.

Стаття 20. Документація фітосанітарних заходів

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, протягом 10 календарних днів відповідає на всі питання та запити, пов'язані з фітосанітарними заходами, що включають:

ухвалені або запропоновані фітосанітарні заходи;

процедури контролю, інспектування та ухвалення;

процедури оцінки фітосанітарного ризику, фактори, що беруться до уваги, та методи визначення належного рівня фітосанітарного захисту;

членство та участь України у відповідних міжнародних організаціях або відповідних міжнародних договорах стосовно фітосанітарних заходів та тексти таких договорів.

Кабінет Міністрів України встановлює розмір плати, що стягується, за надання інформації заінтересованим партнерам та особам.

Стаття 21. Опублікування та здійснення фітосанітарних заходів

Фітосанітарні заходи в триденний термін після їх прийняття публікуються в офіційних друкованих виданнях відповідних органів державної влади і на офіційній інтернет-сторінці центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин.

Фітосанітарні заходи здійснюються не раніше ніж через 6 місяців після опублікування, за винятком надзвичайних фітосанітарних заходів.

Стаття 22. Принципи застосування фітосанітарних заходів

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, під час здійснення фітосанітарних заходів враховує:

обсяги, необхідні для досягнення мети, зазначеної у статті 15 цього Закону;

недопущення прихованого обмеження для міжнародної торгівлі;

уникнення довільного їх встановлення або дискримінації міжнародної торгівлі.

Стаття 23. Договори щодо еквівалентності фітосанітарних заходів

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, на вимогу заінтересованих партнерів проводить консультації про визнання еквівалентності фітосанітарних заходів з метою подальшого укладення договорів про таку еквівалентність відповідно до закону.

Статтю 24 виключено

Розділ IV. ВИЯВЛЕННЯ, МОНІТОРИНГ ТА БОРОТЬБА ІЗ РЕГУЛЬОВАНИМИ ШКІДЛИВИМИ ОРГАНІЗМАМИ **Стаття 25. Встановлення переліку регульованих шкідливих організмів**

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, готує перелік регульованих шкідливих організмів, який включає:

карантинні організми, відсутні в Україні (список 1);

карантинні організми, обмежено поширені в Україні (список 2);

регульовані некарантинні шкідливі організми.

Перелік регульованих шкідливих організмів встановлюється на основі переліків шкідливих організмів, які занесені до списків A1 та A2 Європейської та Середземноморської організації захисту рослин та/або списків інших відповідних міжнародних організацій, якщо на основі оцінки фітосанітарного ризику встановлено високий рівень загрози занесення або поширення таких шкідливих організмів для рослин на території України.

Рівень присутності регульованих некарантинних шкідливих організмів, який становить зараження, визначається для кожного виду насінневого та садивного матеріалу.

Перелік регульованих шкідливих організмів затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері карантину рослин, та публікується в офіційних друкованих виданнях органів державної влади і на офіційній інтернет-сторінці центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин.

Перелік регульованих шкідливих організмів поновлюється за необхідності відповідно до статусу шкідливих організмів в Україні та змін у переліках A-1 та A-2 Європейської та Середземноморської організації захисту рослин та затверджується у термін, що не перевищує 30 днів, і публікується в офіційних друкованих виданнях органів державної влади та на офіційній інтернет-сторінці

центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин.

Стаття 26. Встановлення переліків об'єктів регулювання

Кабінет Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері карантину рослин, затверджує окремі переліки об'єктів регулювання:

для цілей імпорту, експорту та реекспорту;

для цілей контролю за переміщенням територією України.

Перелік об'єктів регулювання для цілей контролю за переміщенням територією України складається відповідно до міжнародних стандартів, інструкцій та рекомендацій на основі проведення аналізу ризиків відповідно до вимог статті 17 цього Закону.

У переліку об'єктів регулювання для цілей імпорту, експорту та реекспорту визначаються:

об'єкти регулювання для цілей імпорту із зазначенням конкретних країн-експортерів або зон країн походження, які заборонені для імпорту внаслідок статусу регульованих шкідливих організмів на території, з якої походять такі об'єкти регулювання;

об'єкти регулювання для цілей експорту та реекспорту із зазначенням конкретних країн-імпортерів, які вимагають супроводження фітосанітарними документами.

Зміни до переліків об'єктів регулювання вносяться відповідно до зміни статусу регульованих шкідливих організмів іноземної держави та/або України, нової науково обґрунтованої інформації, повідомлень країн-імпортерів та міжнародних стандартів.

Переліки об'єктів регулювання розміщуються на офіційній інтернет-сторінці центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, протягом трьох робочих днів із дня набрання ними чинності.

На рослини, продукти рослинного походження, місця зберігання, упаковки, засоби перевезення, контейнери, ґрунт та будь-які інші організми, об'єкти або матеріали, здатні переносити чи поширювати регульовані шкідливі організми, не включені до переліку об'єктів регулювання для цілей імпорту, експорту, реекспорту та контролю за переміщенням територією України, за запитом особи, яка здійснює переміщення вантажу з такими об'єктами, поширюється правовий

режим об'єктів регулювання, встановлений цим Законом.

Стаття 27. Реєстрація осіб, які здійснюють господарську діяльність, пов'язану з виробництвом та обігом об'єктів регулювання

Реєстрації у центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, підлягають особи, які:

здійснюють господарську діяльність з обігу об'єктів регулювання у карантинній та регульованій зонах;

виробляють насіннєвий та садивний матеріал;

здійснюють біологічний контроль з використанням біологічних контрольних організмів;

здійснюють господарську діяльність з виробництва та маркування дерев'яного пакувального матеріалу;

здійснюють зберігання та переробку зерна.

Реєстрація проводиться протягом 10 робочих днів на основі заяви, поданої особою, яка здійснює господарську діяльність, пов'язану з виробництвом та обігом об'єктів регулювання, відповідно до закону за формою, що встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері карантину рослин.

Особам, зареєстрованим в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, надається реєстраційний номер.

Плата за реєстрацію не стягується.

Порядок реєстрації осіб визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері карантину рослин.

Стаття 28. Система раннього попередження про карантинні організми

Особи проводять інспектування рослин, що ростуть на землях сільськогосподарського призначення, у розсадниках, садах, лісах, відкритому ґрунті, теплицях та в інших місцях, включаючи місця для зберігання, переробки і транспортні засоби для переміщення об'єктів регулювання.

У разі виявлення підозри зараження об'єктів регулювання регульованими шкідливими організмами особа повинна протягом доби повідомити державного фітосанітарного інспектора.

Державний фітосанітарний інспектор здійснює фітосанітарні процедури з метою перевірки підозри наявності регульованого шкідливого організму. У разі підтвердження такої підозри державний фітосанітарний інспектор визначає фітосанітарні заходи, спрямовані на запобігання поширення, локалізації та/або ліквідації регульованих шкідливих організмів, які повинні здійснюватися особами.

Стаття 29. Контроль за переміщенням об'єктів регулювання територією України

Об'єкти регулювання, включені до переліку об'єктів регулювання для цілей контролю за переміщенням територією України, переміщуються територією України за наявності карантинного сертифіката у випадках:

вивезення об'єктів регулювання з карантинної зони;

транспортування імпортованих об'єктів регулювання, які зберігалися, перепаковувалися, розділялися на частини, змішувалися з іншими вантажами.

Карантинний сертифікат видається державним фітосанітарним інспектором не раніше, ніж за 14 діб до дати переміщення об'єктів регулювання територією України на підставі проведених фітосанітарних процедур. Карантинний сертифікат видається державним фітосанітарним інспектором у разі відсутності підстав для відмови, передбачених цією статтею. Карантинний сертифікат також може видаватися на рослини, продукти рослинного походження, місця зберігання, упаковки, засоби перевезення, контейнери, ґрунт та будь-які інші організми, об'єкти або матеріали, здатні переносити чи поширювати регульовані шкідливі організми, не включені до переліку об'єктів регулювання для цілей контролю за переміщенням територією України, за запитом особи, яка здійснює переміщення вантажу з такими об'єктами.

Державний фітосанітарний інспектор зобов'язаний видати заявнику карантинний сертифікат або прийняти рішення про відмову в його видачі на підставі заяви власника вантажу або уповноваженої ним особи на оформлення карантинного сертифіката та висновку фітосанітарної експертизи (аналізів). Державний фітосанітарний інспектор зобов'язаний видати заявнику карантинний сертифікат чи прийняти рішення про відмову в його видачі протягом 8 робочих годин після отримання ним висновку фітосанітарної експертизи (аналізів). Висновок фітосанітарної експертизи (аналізів) надається за результатами аналізу щодо наявності шкідливих організмів протягом 24 годин з моменту завершення завантаження транспортного засобу. Початок та завершення завантаження транспортного засобу фіксуються шляхом направлення власником вантажу або уповноваженою ним особою письмового

повідомлення до фітосанітарної лабораторії, яка за вибором власника вантажу або уповноваженої ним особи здійснюватиме фітосанітарну експертизу (аналізи). Повідомлення має містити інформацію про транспортний засіб, вантаж, заплановані час та дату початку і завершення завантаження. У разі проведення складного аналізу (мікологічного, бактеріологічного, вірусологічного, гельмінтологічного), залежно від виявленого виду організму, строк видачі висновку фітосанітарної експертизи (аналізів) може бути продовжено, але не більше ніж на 30 днів з дня подання зразка об'єкта регулювання на аналіз.

Рішення про відмову у видачі карантинного сертифіката надається особі у письмовій формі.

Підставами для прийняття рішення про відмову у видачі карантинного сертифіката є:

невідповідність об'єктів регулювання вимогам фітосанітарних заходів;

виявлення зараження об'єктів регулювання регульованими шкідливими організмами;

відсутність реєстрації особи, передбаченої статтею 27 цього Закону;

невідповідність наявних об'єктів регулювання, заявлених особою для переміщення територією України;

невиконання розпоряджень державного фітосанітарного інспектора щодо застосування фітосанітарних заходів;

відсутність оплати за видачу карантинного сертифіката.

Виключними підставами для анулювання карантинного сертифіката є:

порушення особою вимог фітосанітарних заходів, які визначені у карантинному сертифікаті;

повідомлення особи про втрату карантинного сертифіката;

пошкодження карантинного сертифіката, що не дає можливості визначити фітосанітарний стан об'єктів регулювання;

підробка карантинного сертифіката.

Порядок оформлення карантинних сертифікатів визначається Кабінетом Міністрів України.

Плата за видачу карантинного сертифіката справляється у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Особа, яка у встановленому порядку надала державному фітосанітарному інспектору усі необхідні документи та провела оплату і не отримала у визначені терміни рішення про видачу або відмову у видачі карантинного сертифіката, має право здійснити задеклароване переміщення об'єктів регулювання.

{Частина десяту статті 29 виключено на підставі Закону № 617-VIII від 15.07.2015}

Об'єкти регулювання можуть переміщуватися в межах та за межі зони, вільної від регульованих шкідливих організмів, без наявності карантинного сертифіката.

Рішення про відмову у видачі карантинного сертифіката може бути оскаржено до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, або до суду.

Заява про оскарження рішення про відмову у видачі карантинного сертифіката подається до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, у строк, що не перевищує 10 днів після одержання відповідного рішення. Заява розглядається не пізніше двох робочих днів після її подання.

Про результати розгляду заявник повідомляється у письмовій формі.

Стаття 30. Інспектування об'єктів регулювання

Об'єкти регулювання підлягають інспектуванню з метою перевірки їх фітосанітарного стану.

{Частина другу статті 30 виключено на підставі Закону № 2530-VIII від 06.09.2018}

У разі якщо під час інспектування виявляється загроза поширення регульованих шкідливих організмів, державний фітосанітарний інспектор видає розпорядження про здійснення особою відповідних фітосанітарних процедур.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, визначає методи інспектування, огляду, у тому числі відбору зразків та проведення фітосанітарної експертизи (аналізів).

Стаття 31. Місця виробництва або виробничі ділянки, вільні від регульованих шкідливих організмів

Місце виробництва або виробничі ділянки, вільні від регульованих шкідливих організмів, є виробництво або ділянки, де на підставі інспектування офіційно встановлена відсутність регульованих шкідливих організмів і за необхідності їх відсутність офіційно підтримується протягом визначеного періоду.

Місця виробництва або виробничі ділянки, вільні від регульованих шкідливих організмів, встановлюються на вимогу особи, що займається виробництвом об'єктів регулювання.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, та особа, що займається виробництвом об'єктів регулювання, виконують процедури для встановлення та/або підтримання статусу місця виробництва або виробничої ділянки, вільних від регульованих шкідливих організмів.

Порядок офіційного встановлення та/або підтримання статусу місця виробництва або виробничої ділянки, вільних від регульованих шкідливих організмів, позбавлення такого статусу, його поновлення та інші умови офіційного встановлення місця виробництва або виробничої ділянки визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері карантину рослин.

Кабінет Міністрів України встановлює розмір платежів за надання послуг, зазначених у цій статті, згідно з чинним законодавством.

Стаття 32. Біологічний контроль за шкідливими організмами

Біологічні контрольні організми, що можуть бути використані з метою біологічного контролю за регульованими шкідливими організмами, а також вимоги до об'єктів та обладнання, що використовуються особами, які здійснюють біологічний контроль, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері карантину рослин.

Використання біологічних контрольних організмів може вважатися фітосанітарними заходами з локалізації та ліквідації карантинних організмів, що здійснюється під контролем центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, веде облік імпорту та використання біологічних контрольних організмів.

Стаття 33. Порядок запровадження та скасування карантинного режиму в Україні

У разі виявлення карантинних організмів на території України карантинний режим запроваджується: у межах декількох областей Кабінетом Міністрів України за поданням Головного державного фітосанітарного інспектора України; на території Автономної Республіки Крим, областей, декількох районів, району, населеного пункту чи території окремого господарства - відповідно Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевою державною адміністрацією за поданням відповідно головних державних фітосанітарних інспекторів чи державних фітосанітарних інспекторів з карантину рослин.

Карантинний режим запроваджується протягом доби з моменту виявлення карантинного організму.

Орган, що приймає рішення про запровадження або скасування карантинного режиму, протягом доби оприлюднює таке рішення в офіційних друкованих виданнях та на офіційній інтернет-сторінці центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин. Рішення про запровадження або скасування карантинного режиму набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування в офіційному друкованому виданні та на офіційній інтернет-сторінці центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин.

У рішенні про запровадження карантинного режиму обов'язково зазначається таке:

обставини, що спричинили запровадження карантинного режиму, включаючи ідентифікацію конкретного карантинного організму;

межі карантинної зони, в якій запроваджується карантинний режим;

час, з якого запроваджується карантинний режим;

фітосанітарні заходи, що здійснюються в карантинній зоні, та органи, що їх здійснюють.

Карантинний режим скасовується органом, що прийняв рішення про його запровадження, за поданням відповідних головних державних фітосанітарних інспекторів чи державних фітосанітарних інспекторів.

У рішенні про скасування карантинного режиму обов'язково зазначаються:

обставини, що спричинили скасування карантинного режиму;

час, з якого скасовується карантинний режим.

Стаття 34. Фітосанітарні заходи, що застосовуються у карантинній зоні

На підставі та в порядку, встановлених законом, у карантинних зонах здійснюються такі спеціальні заходи:

інспектування та фітосанітарна експертиза (аналізи) об'єктів регулювання; здійснення контролю за проведенням локалізації та ліквідації карантинних організмів особами;

заборона вивезення з карантинних зон заражених карантинними організмами об'єктів регулювання;

фумігація об'єктів регулювання у разі їх вивезення з карантинної зони у зону, вільну від регульованих шкідливих організмів;

технічна переробка об'єктів регулювання, заражених карантинними організмами.

Рослини, продукти рослинного походження та інші об'єкти регулювання, заражені карантинними організмами, які неможливо знезаразити або направити на технічну переробку, підлягають знищенню в порядку, встановленому законом.

Місцеві державні адміністрації, власники (уповноважені ними органи) морських і річкових портів (пристаней), залізничних станцій, аеропортів (аеродромів), підприємств поштового зв'язку, автовокзалів (автостанцій), посадові особи митниць та пунктів пропуску на державному кордоні України, на автомобільних шляхах сполучення повинні сприяти державним фітосанітарним інспекторам у здійсненні карантинних заходів.

Відшкодування збитків, що заподіяні внаслідок неправомірних дій органів та посадових осіб, які забезпечують виконання карантинних заходів, здійснюється відповідно до закону.

Розділ V. МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ **Стаття 35. Заборона або обмеження імпорту**

Забороняється імпорт об'єктів регулювання, що:

заражені карантинними шкідливими організмами;

можуть спричинити занесення карантинних організмів на територію України;

можуть збільшити популяцію місцевих регульованих шкідливих організмів до рівня, який не відповідає рівню фітосанітарного захисту.

Імпорт біологічних контрольних організмів для проведення наукових досліджень або біологічного контролю та шкідливих організмів, які завозяться для науково-

дослідних цілей, дозволяється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 36. Вимоги до імпорتنих і транзитних вантажів

Імпорتنі і транзитні вантажі з об'єктами регулювання повинні відповідати таким вимогам:

бути вільними від карантинних організмів;

супроводжуватися оригіналами фітосанітарних сертифікатів;

{Абзац четвертий частини першої статті 36 виключено на підставі Закону № 867-VIII від 08.12.2015}

не походити з об'єкта або зони виробництва чи переміщуватися через зону, на яку поширюється карантинний режим, що підтверджується іноземною національною організацією захисту рослин країни - експортера або транзиту.

У разі якщо імпорتنий або транзитний вантаж з об'єктами регулювання був доставлений або зберігався, перепаковувався чи розділявся в іншій країні, крім оригіналу фітосанітарного сертифіката на реекспорт він супроводжується оригіналом міжнародного фітосанітарного сертифіката з країни походження або його завіреної копії.

Якщо імпорتنий або транзитний вантаж з об'єктами регулювання був імпортований у кілька країн та у зв'язку з цим було видано кілька фітосанітарних сертифікатів на реекспорт, такі вантажі, крім оригіналу або завіреної копії фітосанітарного сертифіката, виданого в країні походження, повинні супроводжуватися оригіналом фітосанітарного сертифіката на реекспорт.

Якщо на відміну від країни призначення країна реекспорту не вимагає фітосанітарного сертифіката країни походження на відповідний вантаж, то він супроводжується оригіналом фітосанітарного сертифіката на реекспорт.

Дозволяється імпорт без фітосанітарного сертифіката у поштових відправленнях, ручній поклажі та багажі пасажирів, членів екіпажів морських, річкових та повітряних суден, транспортних засобів свіжих або сушених фруктів та овочів (крім картоплі) у кількості, що не перевищує двох кілограмів кожного виду.

Дозволені до ввезення без переміщення за межі транспортних засобів об'єкти регулювання для продовольчих цілей членів екіпажів морських, річкових та повітряних суден, автомобільних та залізничних засобів.

Фітосанітарні процедури до об'єктів регулювання при ввезенні в Україну, включаючи методи інспектування та відбору зразків, здійснюються відповідно до порядку ввезення об'єктів регулювання в Україну.

Статтю 37 виключено

Стаття 38. Пункти карантину рослин у пунктах пропуску на державному кордоні України

Фітосанітарний контроль вантажів з об'єктами регулювання, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту), здійснюється державними фітосанітарними інспекторами у визначених пунктах карантину рослин у пунктах пропуску на державному кордоні України (далі - прикордонні пункти карантину рослин).

У пунктах пропуску на державному кордоні України фітосанітарний контроль об'єктів регулювання, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту), здійснюється митними органами у формі попереднього документального контролю.

У разі припинення попереднього документального контролю митними органами для здійснення фітосанітарного контролю залучається посадова особа відповідного уповноваженого органу.

Прикордонний пункт карантину рослин облаштовується у пункті пропуску на державному кордоні України і обладнується за рахунок коштів Державного бюджету України:

засобами та приміщеннями для проведення інспектування транспортних засобів і об'єктів регулювання, відбору зразків, проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) та фумігації;

засобами зв'язку, включаючи Інтернет.

Прикордонні пункти карантину рослин повинні мати спеціально відведені та обладнані відповідно до закону місця для знищення об'єктів регулювання, заражених регульованими шкідливими організмами.

Об'єкти регулювання, що надходять у пункти пропуску на державному кордоні України, на яких відсутні прикордонні пункти карантину рослин, перенаправляються до найближчого прикордонного пункту карантину рослин.

Стаття 39. Стандартний фітосанітарний контроль

Усі імпортні або транзитні вантажі з об'єктами регулювання, включеними до переліків об'єктів регулювання для цілей імпорту, експорту, реекспорту та для цілей контролю за переміщенням територією України, підлягають стандартному фітосанітарному прикордонному контролю, який здійснюється шляхом інспектування, з метою встановлення, що:

{Абзац другий частини першої статті 39 виключено на підставі Закону № 867-VIII від 08.12.2015}

об'єкт регулювання супроводжується дійсним фітосанітарним сертифікатом, якщо такий вимагається згідно з діючими фітосанітарними заходами;

об'єкти регулювання відповідають документам, які його супроводжують;

відсутні карантинні організми та ознаки пошкодження вантажу.

Ввезення в Україну або транзит через її територію вантажу дозволяється за таких умов:

об'єкт регулювання не імпортований та не походить із забороненої для імпорту країни-експортера чи зони країни походження;

відсутність повідомлення компетентного органу країни походження, реекспорту чи транзиту про надзвичайні обставини та/або підтвердження виявлення вогнища та поширення карантинного організму на конкретній території або виробничій ділянці країни походження чи транзиту;

наявність повного та дійсного фітосанітарного сертифіката;

відсутність карантинних організмів та ознак зараження ними;

наявність непошкодженого опломбування транзитного вантажу, здійсненого митним органом країни-експортера;

попередні вантажі з аналогічними об'єктами регулювання з країни походження та/або конкретного об'єкта походження супроводжувалися повними та дійсними фітосанітарними сертифікатами;

вантаж відповідає вимогам фітосанітарних заходів.

Якщо вантаж з об'єктами регулювання, який повинен супроводжуватися фітосанітарним сертифікатом, прибуває на прикордонний пункт карантину рослин без такого документа, він підлягає затриманню державним фітосанітарним інспектором та здійсненню процедур, передбачених статтею 41 цього Закону.

У випадках, якщо державний фітосанітарний інспектор встановлює, що фітосанітарний сертифікат, яким супроводжується об'єкт регулювання, є недійсним, неповним чи підробленим або іншим чином сфальсифікованим, або якщо він робить висновок, що об'єкти регулювання у даному вантажі не відповідають зазначеним у фітосанітарному сертифікаті, то вантаж затримується на відповідному прикордонному пункті карантину рослин, про що повідомляється Головному державний фітосанітарний інспектор України або посадова особа, уповноважена на те центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин.

Головний державний фітосанітарний інспектор України або посадова особа, уповноважена на те центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, протягом доби зв'язується з іноземною національною організацією захисту рослин країни походження чи реекспорту для консультацій і спільно визначає дії, які повинні бути вжиті по відношенню до даного вантажу.

У разі якщо у вантажі візуально виявлений карантинний організм державний фітосанітарний інспектор протягом доби повідомляє про це власника вантажу та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, і здійснює процедури, передбачені статтею 41 цього Закону.

Стандартний фітосанітарний прикордонний контроль може здійснюватися відповідно до порядку, визначеного центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері карантину рослин, у спеціально призначеному місці на території України за умови, що такий вантаж залишається під митним контролем.

Вантажі з об'єктами регулювання можуть інспектуватися державним фітосанітарним інспектором або уповноваженими центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, в місцях завантаження в країні походження чи реекспорту на вимогу та за рахунок імпортера. У таких випадках фітосанітарний контроль проводиться за місцем призначення вантажу.

Стаття 40. Вибірковий фітосанітарний контроль

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, на основі даних щодо виявлення карантинних організмів у вантажах з об'єктами регулювання будь-якого походження, що імпортуються, а також на основі інших факторів, що можуть впливати на життя та здоров'я рослин, враховуючи результати аналізу ризиків відповідно до вимог статті 17 цього Закону встановлює спеціально визначений відсоток вантажів, які

підлягають обов'язковому розширеному фітосанітарному контролю.

Обов'язковий розширений фітосанітарний прикордонний контроль на кордоні застосовується відповідно до порядку про вибірковий фітосанітарний контроль, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері карантину рослин, до початку нового календарного року на наступний рік.

Порядком про вибірковий фітосанітарний контроль встановлюються, враховуючи результати аналізу ризиків відповідно до вимог статті 17 цього Закону, спеціально визначені відсотки вантажів з об'єктами регулювання за категоріями:

живі рослини будь-якого походження;

продукти рослинного походження;

інші об'єкти регулювання будь-якого походження.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, здійснює регулярні заходи державного контролю щодо вантажів з об'єктами регулювання будь-якого походження на основі ризик-орієнтованого підходу в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері карантину рослин. Перелік об'єктів регулювання будь-якого походження, що підлягають державному контролю на основі ризик-орієнтованого підходу, та критерії вибіркості контролю встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 41. Розширений фітосанітарний контроль вантажів з об'єктами регулювання, що імпортуються

Підставами для проведення розширеного фітосанітарного контролю вантажів з об'єктами регулювання, що імпортуються, на прикордонному пункті карантину рослин є:

відсутність фітосанітарного сертифіката, якщо вантаж з об'єктами регулювання повинен супроводжуватися таким документом;

підроблений або іншим чином сфальсифікований фітосанітарний сертифікат, яким супроводжується об'єкт регулювання;

невідповідність об'єктів регулювання у вантажі фітосанітарному сертифікату;

візуально виявлене зараження вантажу регульованими шкідливими організмами або наявні ознаки зараження ними;

наявні ознаки пошкодження вантажу та/або транспортного засобу, у якому знаходиться вантаж.

Рішення про затримання вантажу для здійснення розширеного фітосанітарного контролю приймає державний фітосанітарний інспектор за наявності однієї з перелічених підстав.

При цьому державний фітосанітарний інспектор повідомляє власника вантажу про причину його затримання і проводить відбір зразків вантажу згідно з процедурою для проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) державними фітосанітарними лабораторіями.

Вантажі, які підлягають розширеному фітосанітарному контролю, ізолюються на час проведення фітосанітарної експертизи (аналізів) на прикордонному пункті карантину рослин.

У разі якщо за результатами фітосанітарної експертизи (аналізів) буде підтверджено зараження карантинним організмом, про це повідомляється власник вантажу.

У разі якщо фітосанітарна експертиза (аналізи) не підтвердить зараження карантинним організмом, вантаж підлягає проходженню подальших митних процедур та на нього видається карантинний сертифікат.

У разі якщо фітосанітарна експертиза (аналізи) підтвердить зараження карантинним організмом, власник вантажу або уповноважена ним особа може оскаржити результати фітосанітарної експертизи (аналізів) та провести повторну фітосанітарну (арбітражну) експертизу (аналізи).

Стаття 42. Поводження з вантажами, яким було відмовлено у ввезенні

Після підтвердження зараження карантинним організмом імпорتنих і транзитних вантажів з об'єктами регулювання центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, зв'язується з іноземною національною організацією захисту рослин країни походження чи реекспорту з метою визначення фітосанітарних заходів щодо цього вантажу.

До вантажів, заражених карантинними організмами, застосовуються всі можливі фітосанітарні процедури, проведення яких дозволить ввезення об'єктів регулювання, за погодженням та за рахунок власника.

Якщо до вантажу неможливо застосувати фітосанітарні процедури, проведення яких дозволить ввезення об'єктів регулювання, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, повідомляє про

повернення вантажу іноземну національну організацію захисту рослин країни походження чи реекспорту та власника вантажу.

Якщо природа карантинного організму, яким заражено об'єкт регулювання, не дозволяє відкласти здійснення необхідних фітосанітарних процедур та призведе до неналежного рівня фітосанітарного захисту (тобто існує високий ризик занесення карантинного організму в Україну), вантаж може бути знищено у безпечний спосіб без будь-яких консультацій з іноземною національною організацією захисту рослин країни походження або реекспорту чи з власником вантажу.

Про проведені фітосанітарні процедури центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, протягом доби повідомляє власника вантажу, іноземну національну організацію захисту рослин країни походження або реекспорту та у разі потреби країну транзиту.

Стаття 43. Виявлення вогнища карантинних організмів у країні походження, реекспорту або транзиту

При підтвердженні виявлення вогнища та поширення карантинного організму на конкретній території або виробничій ділянці країни походження чи транзиту не дозволяється імпорт з них або транзит через них вантажу з об'єктами регулювання, які можуть спричинити занесення та поширення цього карантинного організму.

Виявлення вогнища карантинних організмів та їх поширення повинно бути підтверджено відповідними міжнародними організаціями або іноземною національною організацією захисту рослин країни походження, реекспорту чи транзиту.

При надходженні таких вантажів державний фітосанітарний інспектор зупиняє цей вантаж на кордоні і повідомляє центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, для вжиття заходів, передбачених статтею 41 цього Закону.

У разі ризику занесення карантинного організму в Україну або передачі через реекспортні чи транзитні вантажі України або через вантажі, які переміщуються територією сусідньої країни внаслідок неконтрольованого поширення такого карантинного організму на сусідній території, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, встановлює:

контроль за наявністю карантинних організмів на прикордонних територіях, якщо існує така загроза для об'єктів регулювання, які є чутливими до конкретного карантинного організму або можуть його переносити;

заборону або обмеження імпорту, реекспорту або транзиту об'єктів регулювання у зв'язку з ризиком зараження вантажу внаслідок переміщення його через таку територію.

Заборона або обмеження імпорту, реекспорту або транзиту об'єктів регулювання запроваджується на період до усунення причин, які були підставою для запровадження цих фітосанітарних заходів.

Статтю 44 виключено

Стаття 45. Фітосанітарні процедури вантажів у митницях призначення

До вантажів з об'єктами регулювання у митницях призначення або на митних складах застосовуються фітосанітарні процедури, передбачені статтями 39-41 цього Закону, у тому числі для забезпечення відповідності фітосанітарних заходів під час зберігання, пакування, розпакування, перепкування, переробки та обробки об'єктів регулювання у митницях призначення та на митних складах.

{Частина другу статті 45 виключено на підставі Закону № 1193-VII від 09.04.2014}

При експорті таких вантажів видається фітосанітарний сертифікат на реекспорт.

Стаття 45-1. Використання механізму "єдиного вікна"

Взаємодія центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, та державних фітосанітарних інспекторів з митними органами, іншими державними органами, установами та організаціями, уповноваженими на здійснення дозвільних або контрольних функцій щодо переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, та іншими заінтересованими особами під час проведення фітосанітарного контролю вантажів з об'єктами регулювання, що імпортуються або ввозяться на митну територію України з метою транзиту, здійснюється з використанням механізму "єдиного вікна" відповідно до Митного кодексу України

Відомості про результати здійснення фітосанітарного контролю в електронній формі, засвідчені електронним цифровим підписом, вносяться державним фітосанітарним інспектором до єдиного державного інформаційного веб-порталу "Єдине вікно для міжнародної торгівлі" протягом строків, встановлених статтею 319 Митного кодексу України.

Стаття 46. Фітосанітарний контроль вантажів з об'єктами регулювання, що експортуються, імпортуються або реекспортуються

Імпорт, експорт, реекспорт об'єктів регулювання, включених до переліку об'єктів регулювання для цілей імпорту, експорту та реекспорту, здійснюється в супроводі оригіналу фітосанітарного сертифіката або фітосанітарного сертифіката на реекспорт та/або іншої документації за запитом країни призначення.

Фітосанітарний сертифікат або фітосанітарний сертифікат на реекспорт видається державним фітосанітарним інспектором не раніше, ніж за 14 діб до дати переміщення об'єктів регулювання на підставі проведених фітосанітарних процедур. Фітосанітарний сертифікат або фітосанітарний сертифікат на реекспорт також може видаватися на рослини, продукти рослинного походження, місця зберігання, упаковки, засоби перевезення, контейнери, ґрунт та будь-які інші організми, об'єкти або матеріали, здатні переносити чи поширювати регульовані шкідливі організми, не включені до переліку об'єктів регулювання для цілей імпорту, експорту та реекспорту, за запитом особи, яка здійснює переміщення вантажу з такими об'єктами.

Державний фітосанітарний інспектор зобов'язаний видати заявнику фітосанітарний сертифікат або фітосанітарний сертифікат на реекспорт та/або інший документ за запитом країни призначення або прийняти рішення про відмову в його видачі на підставі заяви власника вантажу або уповноваженої ним особи на оформлення фітосанітарного сертифіката, фітосанітарного сертифіката на реекспорт та висновку фітосанітарної експертизи (аналізів). Державний фітосанітарний інспектор зобов'язаний видати заявнику фітосанітарний сертифікат або фітосанітарний сертифікат на реекспорт чи прийняти рішення про відмову в його видачі протягом 8 робочих годин після отримання ним висновку фітосанітарної експертизи (аналізів). Висновок фітосанітарної експертизи (аналізів) надається за результатами аналізу щодо наявності шкідливих організмів протягом 24 годин з моменту завершення завантаження транспортного засобу. Початок та завершення завантаження транспортного засобу фіксуються шляхом направлення власником вантажу або уповноваженою ним особою письмового повідомлення до фітосанітарної лабораторії, яка за вибором власника вантажу або уповноваженої ним особи здійснюватиме фітосанітарну експертизу (аналізи). Повідомлення має містити інформацію про транспортний засіб, вантаж, заплановані час та дату початку і завершення завантаження. У разі проведення на вимогу країни-імпортера чи власника вантажу або його уповноваженого представника складного аналізу (мікологічного, бактеріологічного, вірусологічного, гельмінтологічного) строк видачі висновку фітосанітарної експертизи (аналізів) може бути продовжено, але не більше ніж на 30 днів з дня подання зразка об'єкта регулювання на аналіз. Фітосанітарний сертифікат або фітосанітарний сертифікат на реекспорт може видаватися на об'єкти регулювання, заражені регульованими шкідливими

організмами, за умови відсутності заборон у країні імпорту на ввезення таких об'єктів регулювання.

Рішення про відмову у видачі фітосанітарного сертифіката або фітосанітарного сертифіката на реекспорт надається особі у письмовій формі.

Підставами для прийняття рішення про відмову у видачі фітосанітарного сертифіката або фітосанітарного сертифіката на реекспорт є:

невідповідність об'єктів регулювання вимогам фітосанітарних заходів країни-імпортера;

{Абзац третій частини п'ятої статті 46 виключено на підставі Закону № 2501-VIII від 10.07.2018}

відсутність реєстрації особи, передбаченої статтею 27 цього Закону;

невідповідність наявних об'єктів регулювання заявленим особою для переміщення;

невиконання розпоряджень державного фітосанітарного інспектора щодо застосування фітосанітарних заходів;

відсутність оплати за видачу фітосанітарного сертифіката або фітосанітарного сертифіката на реекспорт.

Підставами для анулювання фітосанітарного сертифіката або фітосанітарного сертифіката на реекспорт є:

повідомлення особи про втрату фітосанітарного сертифіката або фітосанітарного сертифіката на реекспорт;

зміна способу транспортування або транспортного засобу;

підробка фітосанітарного сертифіката або фітосанітарного сертифіката на реекспорт;

пошкодження фітосанітарного сертифіката або фітосанітарного сертифіката на реекспорт, що не дає можливості визначити фітосанітарний стан об'єктів регулювання.

Порядок оформлення фітосанітарного сертифіката або фітосанітарного сертифіката на реекспорт визначається Кабінетом Міністрів України.

Плата за видачу фітосанітарного сертифіката або фітосанітарного сертифіката на реекспорт справляється у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів

України.

Рішення про відмову у видачі фітосанітарного сертифіката або фітосанітарного сертифіката на реекспорт може бути оскаржено до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, або до суду.

Заява про оскарження рішення про відмову у видачі фітосанітарного сертифіката або фітосанітарного сертифіката на реекспорт подається до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, у строк, що не перевищує 10 днів після одержання відповідного рішення. Заява розглядається не пізніше двох робочих днів після її подання.

Про результати розгляду заявник повідомляється у письмовій формі.

Особа, яка у встановленому порядку надала державному фітосанітарному інспектору всі необхідні документи та здійснила оплату і не отримала у визначені терміни рішення про видачу або відмову у видачі фітосанітарного сертифіката або фітосанітарного сертифіката на реекспорт, має право здійснити задеклароване переміщення об'єктів регулювання та отримати відшкодування шкоди, завданої внаслідок неотримання такого рішення.

Фітосанітарний сертифікат або фітосанітарний сертифікат на реекспорт повинен мати серійний номер та відповідати типовим сертифікатам міжнародних організацій і в разі потреби містити додаткову декларацію, визначену країною призначення.

Строк дії фітосанітарного сертифіката на території України становить 14 днів з дня його видачі.

Проведення фітосанітарних процедур може здійснюватися відповідно до міжнародних договорів України у порядку, погодженому з національними організаціями захисту рослин країн-імпортерів.

Розділ VI. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО КАРАНТИН РОСЛИН

Стаття 47. Відповідальність за порушення законодавства про карантин рослин

Особи, винні в порушенні законодавства про карантин рослин, несуть відповідальність згідно із законом.

Відповідальність за порушення законодавства у сфері карантину рослин несуть особи, винні у:

поширенні карантинних організмів;

порушенні вимог фітосанітарних заходів;

невиконанні розпорядження державного фітосанітарного інспектора щодо проведення відповідних карантинних заходів;

непроведенні реєстрації відповідно до статті 27 цього Закону;

неповідомленні державного фітосанітарного інспектора про виявлення регульованих шкідливих організмів;

завезенні на територію України, вивезенні з карантинних зон об'єктів регулювання, які не пройшли фітосанітарного контролю, та їх реалізації;

невиконанні законних вимог посадових осіб, які здійснюють державний контроль за додержанням законодавства про карантин рослин;

повторному протягом 12 місяців порушенні законодавства про карантин рослин у частині проведення фітосанітарної експертизи (аналізів), що мало наслідком отримання від країни-імпортера двох та більше нотифікацій про невідповідність фітосанітарним заходам відповідно до Міжнародного стандарту з фітосанітарних заходів № 13.

Законами України може бути встановлено відповідальність і за інші правопорушення у сфері карантину рослин.

Розділ VII. НАУКОВЕ ТА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У СФЕРІ КАРАНТИНУ

РОСЛИНСтаття 48. Наукове забезпечення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, організовує відповідно до закону та здійснює наукове забезпечення у сфері карантину рослин, у тому числі через наукові установи, підприємства та організації.

Стаття 49. Фінансування фітосанітарних заходів

Фінансування фітосанітарних заходів здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, коштів осіб та інших не заборонених законами України джерел.

Вичерпний перелік платних послуг центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, визначається виключно цим законом та включає в себе обстеження, інспектування, огляд, фітосанітарну експертизу (аналізи), повторну фітосанітарну (арбітражну) експертизу (аналізи), знезараження, видачу сертифікатів відповідно до цього Закону, організацію та

здійснення контролю за роботами з фумігації об'єктів регулювання, оновлення інформації в Реєстрі уповноважених фітосанітарних лабораторій.

Розміри платних послуг, які затверджує Кабінет Міністрів України, мають дорівнювати фактичним витратам на їх надання.

Плата за проведення державним фітосанітарним інспектором фітосанітарного контролю товарів, транспортних засобів, які ввозяться на митну територію України, в тому числі з метою транзиту, в пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України в розмірі, що не перевищує розміру плати за перевірку документів на товари і транспортні засоби (контейнери), включається до складу єдиного збору згідно із Законом України "Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України".

Стаття 50. Фінансування і матеріально-технічне забезпечення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин

Фінансування і матеріально-технічне забезпечення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, здійснюється за рахунок коштів загального та спеціального фондів Державного бюджету України.

Джерелами фінансування центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин, за рахунок спеціального фонду Державного бюджету України можуть бути кошти, що надходять від надання платних послуг, визначених у статті 49 цього Закону.

Розділ VIII. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ КАРАНТИНУ РОСЛИН

Стаття 51. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлені інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, то застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 52. Участь у міжнародних організаціях

Головний державний фітосанітарний інспектор України в установленому порядку представляє Україну у відповідних міжнародних організаціях та їх спеціалізованих органах з метою захисту інтересів України, співробітництва для розв'язання спільних проблем та забезпечення ефективного обміну інформацією, методиками і технологіями, які гармонізують фітосанітарні заходи та забезпечують захист рослин і розвиток міжнародної торгівлі.

Розділ ІХ. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України

Л.КРАВЧУК

м. Київ

30 червня 1993 року

№ 3348-XII

Закон чинний. Актуальність перевірено 10.02.2021